

Dvanajst pred dvanajsto ali vedoželjnost kot civilizacijska logika

Marko Pavliha

marko.pavliha@fpp.uni-lj.si

*Letni posvet o izobraževanju odraslih,
Kongresni center Smelt Ljubljana, 25. november 2015*

Zakaj 12 pred 12?

(J)etičnost = duhovna
družbena tuberkuloza

Zdravilo: naučiti se živeti v sožitju

- **Antična *paideia***: "sintetični koncept oblikovanja telesnih in duševnih vrtil svobodnega meščana polisa" (Novak).
- **Platon**: da bi državo vodili najboljši čuvarji, mora vzpostaviti učinkovit sistem vzgoje in izobraževanja, kultiviranja in civiliziranja.
- Kaj se je zgodilo z **vzgojo, vedoželjnostjo** in **ustvarjalnostjo**?
- Pravo humano vprašanje ni, kdo je najbolj nadarjen in kako ga lahko spodbujamo, temveč **kaj odlikuje slehernika in kako lahko povežemo raznolike talente v simbiotično celoto.**

Holistična pedagogika

- Vseprisotnost vzgoje
- Psihofizičnost: *mens sana in corpore sano*
- **Etičnost (!)**
- Pestra združenost
- Interdisciplinarnost
- Prirodnost

Vseprisotnost

- Izobraževanje in vzgoja morata biti **temeljna pravica** vsakega otroka in odraslega.
- **Pediček**: sodobna *paideia* je vzgoja v najširšem pomenu besede in **najprej funkcija človeka z namenom učlovečevanja**, da je zatem lahko funkcija družine, družbe, države, ideologije, gospodarstva in politike.
- Vzgajati in izobraževati se moramo **vselej in vsepovsod**, od zibelke do odhoda, na klasičen in digitalen način.
- **Učenje na daljavo** je lahko sijajno (npr. *Coursera*, *FutureLearn*), vendar ne more in ne sme izpodriniti neposrednih medčloveških stikov.
- Samo z vseživljenjsko in vseprisotno vedoželjnostjo bomo zmožni **kvantnega popotovanja v višjo sfero duhovnosti**.

Psihofizičnost

- ***Mens sana in corpore sano*** (Juvenal): zdrav duh v čilem telesu.
- Preveč se ukvarjamo s "športnim" in lepotnim delom pregovora, spiritualnega pa zanemarjamo.
- **Samorefleksija** = kako do antičnega ideala skladnosti plemenitih misli, besed in dejanj.
- **Valdorfska pedagogika**: vzgaja v duhu spoštovanja integritete otroštva, aktivne podpore človeški in kulturni raznolikosti, zavedanja o možnostih čutenja resničnega bitja, razvoja socialne zavesti, samozavedanja in etične inteligence, usmerjeni v aktivno globalno vlogo državljanstva.

Etičnost: pravila sobivanja

... o katerih ženske vedo še več

Pestra združenost

- Slogan nesojene ustave EU: "**zdržena v raznolikosti.**"
- **Medkulturni dialog** (internacionalnost).

- **Medgeneracijska povezanost in solidarnost.**
- Enakovredno **partnerstvo** med moškim in žensko.
- Skrb za ljudi s **posebnimi potrebami**: inkluzija namesto integracije!

Interdisciplinarnost

- Preveč je strokovno (pre)ozkih strokovnjakov in **premalo polihistorjev, eruditov in eklektikov**, ki bi razumeli Celoto.
- **Stanovska združenja** ustvarjajo navidezno prijetnejšo klimo s poplesavanjem v kólu in medsebojnim trepljanjem, ki dejansko slepi in duši, saj je pogosto pritajeno obremenjena z zavistjo in škodoželjnostjo.
- **Mnogo različnih glav več ve** in to naj bo eno od osnovnih vodil holistične pedagogike.

Prirodnost

- **Narava je vrhunska praučiteljica**, zato se moramo zopet odpraviti **naprej proti njej** namesto nazaj k prirodi.
- Še več naj bo **študijskih krožkov** iz korenin k novim izzivom za življenje v skupnosti kot v Solčavi, Zasavju in na robu Trnovskega gozda.
- Narava ni "darwinjak" in **evolucija se dogaja z bistveno več simbioze kot zgolj z grobo tekmovalnostjo.**

Doumetje in zlitje

Srčna hvala za vašo pozornost,
vas morda še kaj zanima?

